

Одним із напрямків підвищення економічної ефективності виробництва зерна є комплексна оцінка ефективності сівозмін з різним насиченням зерновими культурами. Існуючі недоліки в ціноутворенні не дають змоги правильно враховувати реальні витрати ресурсів, поза оцінкою залишаються природно-біологічні ресурси, які відіграють важливу роль у збільшенні виробництва зерна. Певні недоліки має вартісна оцінка показників економічної ефективності, так як сучасні порівняльні ціни не відображають фактичний рівень рентабельності. Тому поряд з агротехнічною та економічною потрібно проводити енергетичну оцінку, яка дає змогу виявити резерви підвищення ефективності з урахуванням енергозбереження.

Велике значення має внесення оптимальних доз мінеральних добрив, які в конкретних природно-кліматичних та економічних умовах забезпечують найбільш повне використання потенційних можливостей високоврожайних сортів і гібридів зернових культур. Ситуація в цьому плані, на жаль, значно погіршилось в останні роки. Скорочення застосування добрив призвело до різкого зниження урожаїв польових культур. А тому збільшення норм їх внесення і доведення до оптимального рівня є актуальним питанням для сільськогосподарських товаровиробників.

Також шляхом підвищення ефективності виробництва зерна є виведення і впровадження в господарствах високоврожайних сортів і гібридів, стійких проти хвороб і придатних для вирощування на зрошуваних землях. Особливого значення у цьому зв'язку набуває поліпшення селекції і насінництва зернових культур.

Підвищення економічної ефективності відбувається за рахунок поліпшення якості зерна – сильних і твердих сортів пшениці з високим вмістом білка (15-17 %) і клейковини (28-36 %). Категорія якості продукції включає в себе сукупність властивостей, що характеризують міру спроможності даної продукції задовольняти потреби споживачів згідно з її цільовим призначенням. Якість зернових культур має важливе значення, оскільки закупівельні ціни на зерно встановлюються з урахуванням його якості. Збільшення виробництва і поліпшення якості зерна сприяють підвищенню дохідності зернового господарства, а отже, і зміцненню економіки сільськогосподарських підприємств.

Отже, в умовах переходу економіки України до ринкових відносин ефективність виробництва зерна визначає його конкурентоздатність, як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках, тобто здатність до розширеного відтворення, зростання

обсягів виробництва, збільшення кількості робочих місць, підвищення оплати праці працівників та інше. У цілому ефективність – це соціально-економічна проблема, позитивне вирішення якої зумовлює розвиток продуктивних сил і стан суспільства.

АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

ТЕНИЦЬКА В. А.

Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка

Науковий керівник – асистент

Півень А. В.

Аналіз фінансових результатів підприємства є вкрай актуальною темою сьогодення, оскільки аналіз фінансової діяльності підприємства — це діагноз його фінансового стану, що уможливає визначення недоліків та прорахунків, виявлення та мобілізацію внутрішньогосподарських резервів, збільшення доходів та прибутків, зменшення витрат виробництва, підвищення рентабельності, поліпшення фінансово-господарської діяльності підприємства в цілому.

Матеріали проведеного аналізу використовуються в процесі фінансового планування та прогнозування, що є важливою складовою частиною роботи управлінського персоналу щодо реалізації обраної стратегії бізнесу, забезпечення фінансової стійкості підприємства, а також займає вагомe місце в роботі зовнішніх для підприємства аналітиків щодо оцінки інвестиційної привабливості та платоспроможності контрагентів, а також оцінки ділових партнерів в умовах ризику та невизначеності. На підставі його результатів управлінський персонал приймає рішення про напрями фінансування підприємства за рахунок власних джерел, інвестори - щодо формування портфеля цінних паперів, а кредитори визначають пріоритети щодо позик, які видають [1].

За умов переходу економіки України до ринкових відносин, суттєвого розширення прав підприємств у галузі фінансово-економічної діяльності значно зростає роль своєчасного та якісного аналізу фінансового стану підприємств, оцінки їхньої ліквідності, платоспроможності і фінансової стійкості та пошуку шляхів підвищення і зміцнення фінансової стабільності.

Особливого значення набуває своєчасна та об'єктивна оцінка фінансового стану підприємств за виникнення різноманітних форм власності, оскільки жодний власник не повинен нехтувати

потенційними можливостями збільшення прибутку (доходу) фірми, які можна виявити тільки на підставі своєчасного й об'єктивного аналізу фінансового стану підприємств.

Неодмінною умовою повного якісного аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства є вміння читати фінансову звітність, і, зокрема, основну її форму бухгалтерський баланс та додатки до нього. Основною метою фінансового аналізу діяльності організації є отримання максимально достовірної інформації, на підставі якої можна скласти об'єктивну картину фінансового стану організації. Фінансовий стан організації визначається її прибутком (збитком), змінами в структурі активів та зобов'язань. Об'єктивність це головний критерій виміру інформації для цілей фінансового аналізу. Фінансовий аналіз, як розділ економічної науки, виробив набір методів аналізу фінансової звітності. Умовно їх можна поділити на чотири типи: горизонтальний аналіз, вертикальний аналіз, трендовий аналіз та аналіз фінансових коефіцієнтів.

Ефективність управління господарською діяльністю вимірюється системою показників, що знаходяться у взаємозв'язку і взаємозалежності. Вимірювання показників, факторів їх зміни і виявлення результатів підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності є першочерговими задачами її аналізу.

Систематичний аналіз фінансового стану підприємства, його платоспроможності, ліквідності та фінансової стійкості необхідний ще й тому, що дохідність будь-якого підприємства, розмір його прибутку багато в чому залежить від його платоспроможності. Ураховують фінансовий стан підприємства і банки, розглядаючи режим його кредитування та диференціацію відсоткових ставок.

Фінансовий стан підприємства — це комплексне поняття, яке є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства, визначається сукупністю виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів.

Підприємство має опрацювати таку систему показників, з допомогою якої воно змогло б із достатньою точністю оцінити поточні та стратегічні можливості підприємства.

Показники фінансових результатів характеризують абсолютну ефективність господарювання організації в усіх напрямках її діяльності: виробничої, збутової, постачальницької, фінансової та інвестиційної. Вони складають основу економічного розвитку

підприємства і зміцнення її фінансових відносин з усіма учасниками підприємницької діяльності.

Прибуток забезпечує фірмі можливості самофінансування, задоволення матеріальних і соціальних потреб власника капіталу і працівників фірми. Прибуток, також є основним джерелом формування доходів бюджетів і погашення боргових зобов'язань організації перед банками, іншими кредиторами та інвесторами.

Прибуток є кінцевим фінансовим результатом діяльності організації. Організація може зробити великий обсяг продукції, однак якщо вона не буде реалізована або реалізована за ціною, яка не забезпечує отримання прибутку, то організація виявиться у важкому фінансовому стані.

Прибуток є показником, який найбільш повно відображає ефективність виробництва, обсяг і якість виробленої продукції, стан продуктивності праці, рівень собівартості. Тому одна з найважливіших складових частин аналізу фінансового стану організації - аналіз фінансових результатів її діяльності. Однак різних користувачів бухгалтерської звітності цікавлять тільки певні показники фінансових результатів. Наприклад, адміністрацію фірми цікавлять маса отриманого прибутку і її структура, чинники, що впливають на її величину; податкові органи зацікавлені в отриманні достовірної інформації про всі доданків оподатковуваної бази прибутку; потенційних інвесторів цікавлять питання якості прибутку, тобто стійкості і надійності отримання прибутку, для вибору і обґрунтування стратегії інвестицій, спрямованої на мінімізацію втрат і фінансових ризиків від вкладень в активи аналізованої фірми.

Аналіз фінансових результатів діяльності організації включає в якість обов'язкових елементів: дослідження змін кожного показника за поточний аналізований період; дослідження структури відповідних показників і їх змін; вивчення динаміки зміни показників фінансових результатів; виявлення факторів і причин змін показників прибутку і кількісну їх оцінку.

Загальний фінансовий результат звітного періоду відображається у звітності в розгорнутому вигляді і являє собою алгебраїчну суму прибутку (збитку) від реалізації продукції (робіт, послуг), реалізації основних засобів, нематеріальних активів та іншого майна і результатів від іншої фінансової діяльності, інших позареалізаційних операцій.

При аналізі динаміки показників прибутку в першу чергу оцінюється зростання показників прибутку за аналізований період, потім відзначаються позитивні і негативні зміни в динаміці фінансових результатів. При аналізі структури прибутку звітного періоду необхідно проаналізувати питома вага її складових. Позитивним вважається висока питома вага

прибутку від продажів продукції. Такі підприємства забезпечують самофінансування реалізацією власного майна або здачею його в оренду.

Правильна інтерпретація аналітичних показників, розрахованих на основі облікових даних, дозволяє управлінському персоналу та зовнішнім користувачам діагностувати проблеми, що наявні в діяльності підприємства, виявляти напрями діяльності, які вимагають додаткового фінансування для розвитку, ідентифікувати проблемні питання розподілу прибутку, як внутрішнього джерела фінансування розвитку. Відповідно, результати аналізу фінансових результатів, зокрема, операцій з формування та розподілу прибутку є основним інформаційним джерелом для розробки та прийняття управлінських рішень.

Поточна та оперативна фінансова робота на підприємстві спрямовується на практичне втілення фінансового забезпечення підприємницької діяльності, постійне підтримування платоспроможності на належному рівні.

На основі вище сказаного можна зробити такий висновок, що аналіз фінансових результатів діяльності підприємства є необхідним етапом для розробки планів і прогнозів фінансового оздоровлення підприємств. Слід іще раз підкреслити, що необхідність та значення фінансової оцінки зумовлені потребою систематичного аналізу та вдосконалення роботи за ринкових відносин, переходу до самоокупності, самофінансування, потребою в поліпшенні використання фінансових ресурсів, а також пошуком у цій царині резервів зміцнення фінансової стабільності підприємства.

Література:

1. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: навч. посіб. / Г.В. Савицька. – К.: Знання, 2004. – 302 с.
2. Мец В.О. Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства / В.О. Мец. – К.: Вища школа, 2005. – 246 с.
3. Шеремет А.Д. Методика фінансового аналізу / А.Д. Шеремет, Р.С. Сайфулін, Е.В. Негашев. – 3-е изд., перераб. и доп. – М.: ИНФРА – М, 2001. – 208 с.
4. Лахтіонова Л.А. Фінансовий аналіз суб'єктів господарювання / Л. А. Лахтіонова. – К., 2007. – 387 с.
5. Бланк И.А. Финансовый менеджмент / И.А. Бланк. – К.: Эльга Ника-Центр, 2004. – 653 с.
6. Калина А. В. Современный экономический анализ и прогнозирование (микро и макро уровень): [учеб. пособ.] / А. В. Калина, М.И. Конева, В. А. Яценко. – К.: МАУП, 1998. – 272 с.

СИСТЕМА ПОКАЗНИКІВ ОЦІНКИ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА

ТІЩЕНКО В. М.

Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка

**Науковий керівник – к.е.н., доцент
Артеменко О. О.**

Тваринництво - друга основна галузь сільського господарства. Продуктами його виробництва є м'ясо, молоко, жири, яйця та ін. Це цінні, незамінні й основні продукти харчування. Вони покривають 60-65 % потреб у білках, третину всіх калорій у харчовому раціоні людини. Продукція тваринництва (шкура, вовна, хутро) є цінною сировиною для легкої промисловості. Галузь дає близько 60 % валової продукції сільського господарства і має великий вплив на його економіку.

Розвиток тваринницьких галузей дає змогу аграрним підприємствам забезпечити впродовж року рівномірне виробництво продукції, надходження коштів від її реалізації, повніше використання основних виробничих фондів і трудових ресурсів, чим дещо згладжується сезонність праці. Галузі тваринництва використовують відходи рослинництва, а самі виробляють цінні органічні добрива для нього.

Скотарство є провідною і найважливішою галуззю продуктивного тваринництва.

Основним завданням аналізу виробництва продукції тваринництва є: пошук можливостей нарощування виробництва продукції, поліпшення її асортименту та якості.

При аналізі виконання плану виробництва продукції особливу увагу звертають на дотримання бажаних параметрів якості продукції. Для молока – це відповідний вміст жиру, торгова структура, кислотність; для молодняку тварин і поголів'я на відгодівлі - вгодованість, вагові кондиції тварин тощо.

Продуктивність тварин залежить від багатьох чинників:

- якісного складу поголів'я,
- достатньої і повноцінної годівлі,
- забезпечення оптимальних умов годівлі й утримання та догляду,
- впровадження прогресивних форм організації праці і виробництва,
- недопущення захворювання тварин тощо.

Для оцінки економічної ефективності виробництва продукції тваринництва